

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ім. М.І.ПИРОГОВА

Не можна лікувати тіло,
не лікуючи душу.

Сократ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО
КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА**

**Тези доповідей
II навчально-методичної конференції**

10 лютого 2021 року

м. Вінниця, 2021 р.

**Вінницький національний медичний університет
ім. М.І.Пирогова**

Міністерство охорони здоров'я України

II НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКІСНОЇ
ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО
КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА**

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
10 лютого 2021 року

Вінниця – 2021

Комар О. М., Кізлова Н. М. Цифровізація (діджиталізація) освітнього процесу – пріоритетний тренд стратегії 2030	94
Кондратюк А.І., Кривоніс Т.Г., Комісарчук О.О., Найчук В.В., Садковська Н.А. Актуальні проблеми якісної підготовки студентів-медиків у сучасних умовах з урахуванням нових освітніх стандартів	95
Коновалова Н.В., Стопінчук О.В. Дистанційне навчання іноземних студентів з предмету «Клінічна фармакологія»: перші підсумки	97
Коноплицька А.П., Яблонь О.С., Чернопищук Н.П., Мазур О.Г., Кислова Ю.О., Чекотун Т.В., Антоненко В.А., Кулик Я.М. Оптимізація навчання студентів 4 курсу ВНМУ ім. М.І. Пирогова в умовах пандемії COVID-19 з предмету «Педіатрія»	98
Коноплицький В.С., Погорілий В.В., Михальчук Т.І., Димчина Ю.А., Навроцький В.А., Лукіянець О.О., Лойко Є.Є. Основи підготовки студентів у вищих навчальних закладах, професійна компетентність	100
Коноплицький В.С., Навроцький В.А., Михальчук Т.І., Димчина Ю.А., Якименко О.Г., Пасічник О.В. Особливості викладання дитячої хірургії ON-LINE студентам 6 курсу по спеціальності «Сімейна медицина», «Педіатрія»	101
Корицька І.В., Богомолів А.Є. Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в сфері викладання алергології	102
Король А.П., Черних М.О., Галаган Ю.В., Гриценко А.С., Черепаха О.Л. Організація навчального процесу на кафедрі гістології з використанням дистанційних технологій в умовах пандемії COVID-19	103
Костюк М.І., Мазур Н.В. Діалогічне мовлення у професійному спрямуванні студентів медичних ВНЗ	104
Краєвська Г. П. Гуманітарна освітня складова у контексті реформування медичної освіти	105
Кривов'яз О. В., Тозюк О. Ю., Томашевська Ю. О., Воронкіна А. С. Значення зворотного зв'язку для забезпечення якості освіти під час дистанційної форми навчання	106
Кулик Л.Г. Особливості і проблеми викладання фтизіатрії в умовах глобального конкурентного середовища	107
Ланова Т.В., Матусевич Л.М. Прийоми навчання української мови як іноземної у закладах вищої освіти	108
Лациба В.П. Культурна парадигма України в контексті світового дослідження цінностей 2020 (методичні аспекти використання у навчальному процесі)	110
Лисенко Д.А. Онлайн викладання клінічних дисциплін студентам вищих медичних закладів освіти: виклики та перспективи	113
Лисунець О.В. Особливості організації навчального процесу студентів-медиків молодших курсів	113

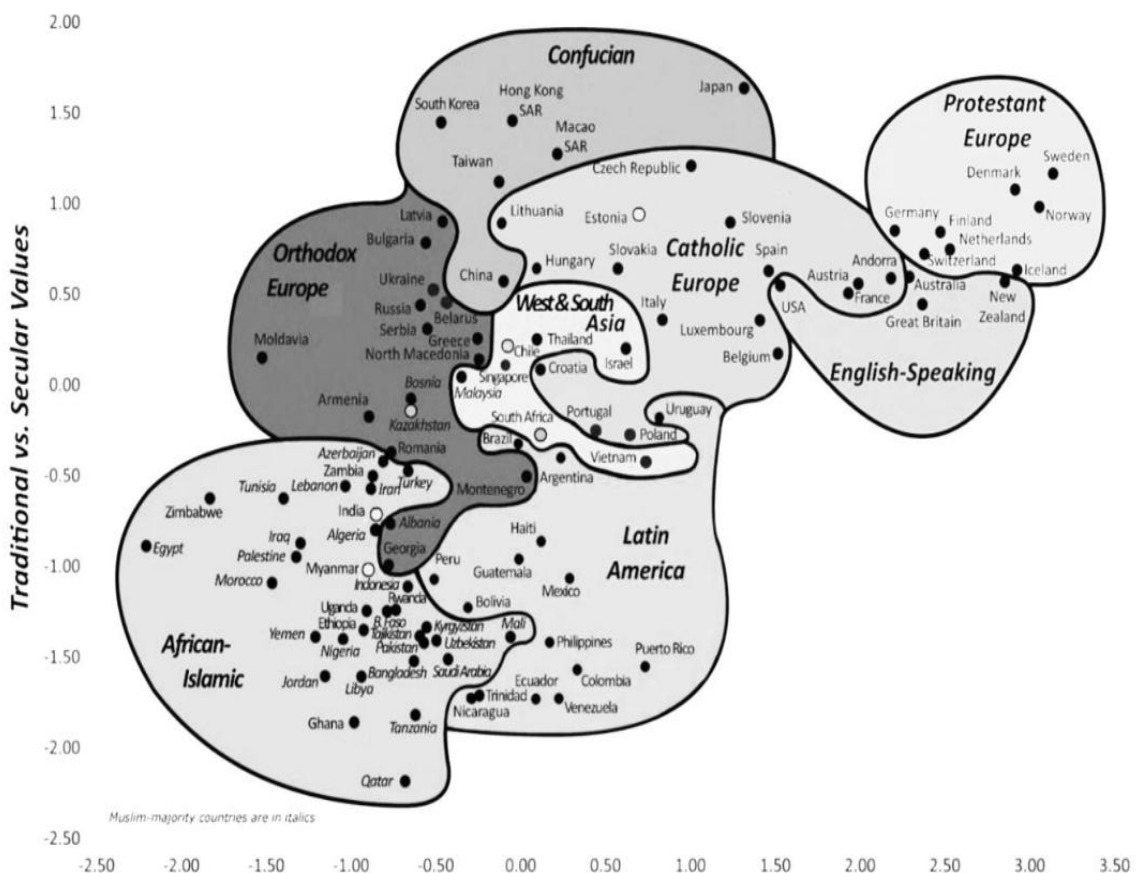
Культурна парадигма України в контексті світового дослідження цінностей 2020 (методичні аспекти використання у навчальному процесі)

Україна переживає складний процес трансформації, який інколи набуває ознак турбулентності (політичні і конфесійні кризи, майдани, анексії, війна на Сході країни тощо). У цих умовах надзвичайно важливо розуміти сутність, мету і ціну цивілізаційних викликів, які стоять перед Україною, наскільки зрозумілими і перспективними є зміни і як, нарешті, Україна виглядає на фоні інших країн.

Відповідь на ці та багато інших питань дають результати сьомої хвилі Світового дослідження цінностей. У жовтні 2020 р. відбулася презентація результатів української хвилі даного дослідження.

Історична довідка: Світове дослідження цінностей “World Values Survey (WVS) було започатковано в 1981 р. професором Мічиганського університету (США) Рональдом Інглгартом на базі Європейського дослідження цінностей (EVS) і стало одним із найавторитетніших міжнародних досліджень, яке на сьогоднішній день охоплює майже 120 країн, що складає 95 % світового населення. За цей час відбулося 7 масштабних хвиль СДЦ. Україна до СДЦ долучилася у 1999 р. під час 4-ї хвилі.

Рис. 3. Культурна мапа світу, за сьомою хвилею WVS (2017-2020)

У наш час СДЦ – це найбільше некомерційне міжнародне дослідження людських переконань і цінностей. За допомогою цього дослідження можна

отримати дані про основні риси та цінності окремих країн, відстежувати динаміку змін у суспільному розвитку та робити порівняльний аналіз різних суспільств за різними тематичними блоками та індикаторами. Метою даного проекту є оцінка того, який вплив на соціальний, політичний, економічний та духовно-культурний розвиток має стабільність (традиційність) або зміна цінностей у часі.

Актуальність вивчення структури ціннісних орієнтацій зростає в періоди визначення стратегії змін і реформ, коли виникає методологічна проблема пошуку причинних детермінант та забезпечення їх успіху.

В умовах вищої освіти це набуває особливого значення. Саме освічені і мотивовані фахівці можуть виступати промоутерами і носіями сучасних українських цінностей. Використання можливостей дистанційної освіти значно розширює комунікаційне поле.

Дуже важливо правильно оцінювати наскільки ціннісні орієнтації та тенденції їх трансформації відповідають геополітичним та духовно-культурним викликам українського суспільства, ідеям розбудови демократії, правової, соціальної та незалежної держави.

У кожній країні опитування проводиться за національною репрезентативною вибіркою за стандартизованою анкетною. У 2020 році СДЦ та “Дослідження Європейських Цінностей” об’єднали зусилля та підготували інструментарій опитування з урахуванням цілей обох проектів. Анкета СДЦ-7 – це великий дослідницький інструмент, що включає 290 питань та вимірює зокрема культурні цінності, досвід, ставлення та переконання щодо сім’ї, релігії, бідності, освіти, охорони здоров’я та безпеки тощо. Крім того, сьома хвиля СДЦ включає такі нові теми, як питання справедливості, моральних принципів, корупції, підзвітності та ризиків міграції, національної безпеки та глобального управління.

В Україні СДЦ 7-ї хвилі забезпечували Український Центр Європейської Політики (УЦЄП), Український Культурний фонд, Центр “Соціальний моніторинг”, агенція Info Sapiens.

Культурна мапа світу (за методологією Р. Інглгарта і К. Вельцеля) має два виміри для крос-культурного порівняння країн і регіонів:

- вимір 1 (вісь Y) – дихотомія традиційних VS секулярно-раціональних цінностей;
- вимір 2 (вісь X) – цінності виживання VS цінності самовираження.

Зсув країни по осі Y знизу-вгору означає перехід від традиційних цінностей до секулярно-раціональних: зсув по осі X зліва-направо означає перехід від цінностей виживання до цінностей самовираження. Розташування країн у двовимірному просторі відносно одна одної не стосується географічної близькості, а відображає культурну подібність (або відмінність). Україна займає проміжну позицію по шкалі «Традиційність-секулярність» і впродовж 1999-2011 років спостерігається поступовий рух ближче до полюса «традиційних цінностей». Разом з тим, рух України від цінностей “виживання до самовираження” проходить досить повільно, що пояснюється тяжкою радянською спадщиною, агресивною політикою Росії до пострадянських країн.

Натомість, країни, які досить швидко позбулися комуністично-радянського впливу (Чехія, Польща, Угорщина, Словаччина та ін.) – саморозвиток людини проходить більш активно.

Польовий етап 7-ї хвилі СДЦ в Україні проводився з 21 липня до 17 серпня 2020 року. Загальна вибірка, опитування склала 1289 інтерв'ю (макс. похибка вибірки – 2,7 %). Дана вибірка репрезентує доросле населення по всій території України (за винятком окупованих територій Криму і ОРДЛО).

Для формування вибірки був застосований багатоступеневий стратифікований підхід з випадковим відбором на кожному етапі (всього 4 етапи): 1 етап – формування первинних одиниць вибірки (кластерів); 2 етап – вторинні вибіркові одиниці - виборчі дільниці; 3 етап – відбір домогосподарств; 4 етап – відбір учасників.

Загалом анкета складалася з 14 тематичних блоків: соціальні цінності, ставлення і стереотипи (45 запитань); соціальне благополуччя (11 запитань); соціальний капітал, довіра, членство в організаціях (49 запитань); економічні цінності (6 запитань); корупція (9 запитань); міграція (10 запитань); індекс постматеріальних цінностей (6 запитань); наука і технології (6 запитань); релігійні цінності (12 запитань); безпека (21 запитання), етичні цінності і норми (23 запитання); політичні інтереси і політична участь (36 запитань); демографічна інформація (31 запитання).

Отже, виходячи з теорії Р. Інглгарта, найважливішим пріоритетом людства впродовж всієї історії була боротьба за виживання і це лише актуалізувало цінності групової солідарності, традиціоналізму, несприйняття авторитаризму. Суспільна ціннісна матриця, що утвердилася після Другої світової війни засвідчує прискорення руху до секулярно-раціональних цінностей і цінностей самовираження, а саме: зниження впливу релігій і авторитарних лідерів, поширення демократії, толерантності, гендерної рівності тощо.

За 9 років, які минули від часу шостої хвилі СДЦ (2011 р.) в Україні, відбулася Революція Гідності і окупація частини Донбасу та Криму. Тому вибірка 2020 р. не є повністю співставною з вибіркою СДЦ 2011 р. та попередніх хвиль (насамперед через втрату територій, де проживало 6,5 млн. людей, що складало 14 % населення України та пандемію COVID-19).

Ціннісно-культурне поле українського суспільства характеризується суперечливим і дуже повільним відходом від пострадянських орієнтацій попри задекларовану європейську стратегію розвитку.

Втім, важливо, що тенденції, з'ясовані в ході 7-ї хвилі СДЦ в Україні, чітко вказують на рух до задоволення базових потреб та побудови демократичної держави.

Загалом, як свідчать результати 7-ї хвилі СДЦ в Україні, позитивних змін більше ніж негативних, що вказує на цивілізаційний поступ України і поступове прийняття секулярно-раціональних цінностей і цінностей самовираження.